

Як правонаступникам завершити закупівлі, розпочаті юридичною особою, яка реорганізується

Законодавство у сфері публічних закупівель, а саме Закон України «Про публічні закупівлі» від 25 грудня 2015 року № 922-VIII (далі – Закон № 922) містить наступне визначення **договору про закупівлю**: це договір, що укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі та передбачає надання послуг, виконання робіт або набуття права власності на товари.

Основні вимоги до договору про закупівлю визначені в ст. 36 цього Закону. Зокрема, такий договір укладається відповідно до норм Цивільного кодексу України від 16.01.2003 р. № N 435-IV (далі – ЦКУ) та Господарського кодексу України від 16.01.2003 р. № N 436-IV (далі – ГКУ) з урахуванням особливостей, визначених Законом № 922.

Але зазначений Закон не містить норм, які б визначали дії замовника та контрагента за укладеним договором про закупівлю щодо його виконання як у випадку ліквідації чи реорганізації контрагента, так, власне, й самого замовника, тобто у разі коли відбувається зміна однієї із сторін такого договору. Тому для відповіді на це запитання необхідно звернутися до положень ЦКУ.

Так, загальні питання щодо реорганізації суб'єктів господарювання визначено у гл. 7 ЦКУ (ст. 104 – 112 ЦКУ).

Відповідно до ч. 1 ст. 104 ЦКУ юридична особа припиняється в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації. При цьому в разі реорганізації юридичних осіб майно, права та обов'язки переходять до правонаступників.

Відповідно до ч. 1 ст. 512 ЦКУ кредитор у зобов'язанні може бути замінений іншою особою внаслідок, зокрема, правонаступництва.

Таким чином, у разі зміни організаційно-правової форми юридичної особи нова юридична особа є правонаступником попередньої, до якої переходять права та обов'язки, у тому числі зобов'язання за договором, укладеним за результатами торгів.

Згідно з ч. 1 ст. 106 ЦКУ приєднання юридичної особи здійснюється за рішенням її учасників або органу юридичної особи, уповноваженого на це установчими документами, а у випадках, передбачених законом, - за рішенням суду або відповідних органів державної влади.

З огляду на це, правонаступник замовника може вчиняти дії, визначені Законом № 922:

- як щодо завершення процедури закупівлі, розпочатих юридичною особою, яка припиняється в результаті реорганізації;

- так і у випадку виконання укладеного такою юридичною особою договору про закупівлю,

за умови, що правонаступництво щодо передачі прав та обов'язків особи, що припиняється (у тому числі за договором про закупівлю), оформлено в установленому законодавством порядку.

Також варто додати, що вирішення питань правонаступництва щодо конкретних прав та обов'язків юридичної особи при його реорганізації пов'язано з передавальним актом або розділовим балансом. Такі документи мають містити положення про правонаступництво щодо майна, прав та обов'язків юридичної особи, що припиняється шляхом поділу, стосовно всіх її кредиторів та боржників, включаючи зобов'язання, які оспорується сторонами та затверджуються засновниками (учасниками) юридичної особи або органом, який прийняв рішення про реорганізації юридичних осіб. Вимоги до оформлення правонаступництва передбачені ст. 107 ЦКУ. Отже, при реорганізації замовника вся сукупність прав та обов'язків реорганізованих юридичних осіб переходить до одного правонаступника - до новоствореної юридичній особі згідно з передавальним актом.

Одним з прикладів правонаступництва щодо передачі прав та обов'язків особи внаслідок приєднання, для замовників є процес добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст згідно із Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 р. № 157-VIII.

Як передбачено в ч. 3 ст. 8 цього Закону, **об'єднана територіальна громада є правонаступником всього майна, прав та обов'язків територіальних громад, що об'єдналися**, з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною такою об'єднаною територіальною громадою. При цьому юридична особа - сільська, селищна, міська рада, розміщена в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади, є правонаступником прав та обов'язків всіх юридичних осіб -

сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою.

З огляду на це такі юридичні особи, є правонаступниками замовників, які припинили свою діяльність в результаті реорганізації, можуть завершувати процедури закупівель, розпочаті такими замовниками та продовжувати виконувати договори про закупівлю, що були укладені з такою особою.

До речі, позиція Мінекономрозвитку з цього питання була викладена у листі «Щодо здійснення закупівель філіями, участі філій у процедурах та правонаступництва» від 26.02.2016 р. N 3302-06/5500-06. І хоча у цьому листі наведено посилання на Закон України "Про здійснення державних закупівель" від 10.04.2014 р. № 1197-VII, який втратив чинність 01.08.2016 р., висновки Мінекономрозвитку можуть бути прийняті до уваги замовниками й після зазначеної дати, тобто при застосуванні Закону № 922.

Далі пропонуємо ознайомитися позицією Мінекономрозвитку з цього питання.

«Щодо правонаступництва»

Згідно з частиною першою статті 104 ЦК України юридична особа припиняється в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації. У разі реорганізації юридичних осіб майно, права та обов'язки переходять до правонаступників.

Водночас злиття, приєднання, поділ та перетворення юридичної особи регулюються зокрема статтею 106 ЦК України.

Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону визначено, що договір про закупівлю - це договір, який укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі та передбачає надання послуг, виконання робіт або набуття права власності на товари.

У свою чергу, згідно з частиною першою статті 629 ЦК України договір є обов'язковим для виконання сторонами.

Строком договору є час, протягом якого сторони можуть здійснити свої права і виконати свої обов'язки відповідно до договору (частина перша статті 631 ЦК України). Відповідно до частини першої статті 512 ЦК України кредитор у зобов'язанні може бути замінений іншою особою внаслідок, зокрема, правонаступництва.

Таким чином, правонаступник замовника може вчиняти дії як щодо завершення процедур закупівель, розпочатих юридичною особою, яка припиняється в результаті реорганізації, так і у випадку виконання укладеного такою юридичною особою договору про закупівлю, за умови, що правонаступництво стосовно передачі прав та обов'язків особи, що припиняється (у тому числі за договором про закупівлю), оформлено в установленому законодавством порядку».